

VENDIM
Nr.46, datë 4.11.2011

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Vladimir Kristo	anëtar i	Gjykatës Kushtetuese
Xhezair Zaganjori	anëtar i	“ “
Vitore Tusha	anëtare e	“ “
Sokol Sadushi	anëtar i	“ “
Sokol Berberi	anëtar i	“ “
Admir Thanza	anëtar i	“ “
Altina Xhoxhaj	anëtare e	“ “
Petrit Plloçi	anëtar i	“ “

me sekretare Blerina Çinari, në datën 17.5.2011, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura çështjen nr.13 Akti, që i përket:

KËRKUES: Klodian Zeka, përfaqësuar nga avokat Skënder Breca, me prokurë të posaçme.

SUBJEKT I INTERESUAR:

Zyra e Prokurorit të Përgjithshëm, në mungesë.

OBJEKTI: Shfuqizimi, si i papajtueshëm me Kushtetutën, i vendimit nr.950, datë 30.10.2009, të Gjykatës së Apelit Tiranë dhe i vendimit nr.974, datë 10.11.2010, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë dhe dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Apelit Tiranë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42/2, 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës së Republikës të Shqipërisë.

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes Petrit Plloçi; përfaqësuesin e kërkuarit që kërkoji pranimin e kërkesës dhe pasi shqyrtoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr.400, datë 20.4.2004, ndër të tjera, ka vendosur deklarimin fajtor të kërkuarit për veprat penale të “trafikimit të femrave për prostitucion”, kryer në bashkëpunim, mbetur në tentativë dhe të “marrëdhënieve seksuale me dhunë me të mitura të moshës 14-18 vjeç” parashikuar nga nenet 114/b-2 e 22, 101/1 të Kodit Penal (KP), duke e dënuar me 16 vjet burgim. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 764, datë 11.11.2004, ka vendosur ndryshimin e vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë nr.400, datë 20.4.2004, dhe duke e deklaruar fajtor kërkuarin e ka dënuar atë me 10 vjet burgim. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.540, datë 8.7.2005, ka vendosur mospranimin e rekursit të paraqitur nga kërkuari. Hetimi, gjykimi dhe dhënia e këtyre vendimeve është bërë në mungesë të kërkuarit, i cili ka qënë i përfaqësuar nga mbrojtësi i caktuar me prokurë prej nënës së tij.

Në datën 25.4.2008, rezulton se është ekzekutuar vendimi i dënimit i dhënë në mungesë të kërkuarit. Me ekzekutimin e vendimit të mësipërm, bazuar në një akt përfaqësimi të lëshuar nga kërkuari, avokati i caktuar prej tij ka paraqitur kërkesë në Gjykatën e Tiranës për rivendosjen në afat të së drejtës së ankimit ndaj vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë nr. 400, datë 20.4.2004 dhe kjo gjykatë me vendimin nr.787 të aktit, datë 5.1.2008, ka vendosur pranimin e kërkesës të kërkuarit dhe rivendosjen në afat të së drejtës së ankimit ndaj vendimit nr.400, datë 20.4.2004 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

Pas këtij vendimi kërkuari ka paraqitur ankim në Gjykatën e Apelit Tiranë dhe Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr.950, datë 30.10.2009, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë nr.400, datë 20.4.2004.

Mbi rekursin e kërkuarit, Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr.974, datë 10.11.2010, në Dhomën e Këshillimit, ka vendosur mospranimin e rekursit, pasi nuk është respektuar

dispozita në lidhje me formën. Ky Kolegj e ka arsyetuar vendimin tij me faktin se rekursi i paraqitur është nënshkruar nga vetë kërkuesi dhe jo nga mbrojtësi i tij, çka, sipas këtij Kolegji, bazuar në nenin 475/2 të Kodit të Procedurës Penale (KPP) dhe në vendimin nr.5 datë 15.9.2009, të Kolegjeve të Bashkuara të Gjykatës së Lartë, sjell për pasojë mospranimin e rekursit.

Kërkuesi ka pretenduar para Gjykatës Kushtetuese se vendimet e kundërshtuara janë marrë në cenim të së drejtës së tij kushtetuese për një proces të rregullt ligjor për arsye se:

- Gjykata e Apelit ka cenuar parimin e mosdënimit më shumë se një herë për të njëjtën vepër penale dhe të mosgjykimit sërish, parashikuar nga neni 34 i Kushtetutës, sepse duke qenë në fuqi vendimi nr.764, datë 11.11.2004 i Gjykatës së Apelit dhe vendimi nr.540, datë 8.7.2005, i Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë, kjo gjykatë rishqyrtoi të njëjtën vepër penale, duke e dënuar kërkuesin më shumë se një herë.

- Gjykata e Apelit ka cenuar parimin e mosrëndimit të pozitës, parashikuar nga neni 425/3 i KPP-së, për shkak se, duke e rimarrë çështjen në shqyrtim, kjo gjykatë ka lënë në fuqi vendimin nr.400, datë 20.4.2004 të gjykatës së shkallës së parë, që e kishte dënuar atë me 16 vjet burgim, dënim ky që ishte më i rëndë se dënimi i dhënë me vendimin e mëparshëm nr.764, datë 11.11.2004 të kësaj gjykate.

- Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, me vendimin objekt kundërshtimi, duke i mohuar kërkuesit të drejtën për t'u dëgjuar për shkaqet e ngritura në rekurs, ka cenuar të drejtën e aksesit në gjykatë. Kërkuesi ka arsyetuar se mungesa e nënshkrimit të mbrojtësit në rekursin e ushtruar prej tij, nuk mund të sjellë mohimin e së drejtës për t'u dëgjuar dhe për të marrë përgjigje për shkaqet e ngritura.

II

1. Lidhur me pretendimin për cenimin e të drejtës për t'iu drejtuar gjykatës (e drejta e aksesit në gjykatë)

Kërkuesi Klodian Zeka, në kërkesën drejtuar Gjykatës Kushtetuese (Gjykata), ka pretenduar se Gjykata e Lartë duke vendosur mospranimin e rekursit, me arsyetimin se në kundërshtim me nenin 435/2 të KPP-së, ky akt nuk ishte nënshkruar nga mbrojtësi i tij, i ka cenuar atij të drejtën për t'iu drejtuar kësaj gjykate, parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës.

Gjykata, në këtë drejtim, rithekson se e drejta për t'iu drejtuar gjykatës (aksesi në gjykatë) është element përbërës i së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor, parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i Konventës europiane për të drejtat e njeriut (KEDNJ). Mohimi i së drejtës për t'iu drejtuar gjykatës dhe për të marrë një përgjigje përfundimtare prej saj, lidhur me pretendimet e ngritura, përbën cenim të së drejtës themelore për një proces të rregullt ligjor, parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së (*shih vendimet nr.38, datë 30.12.2010; nr.5, datë 2.3.2011, nr.8, datë 16.3.2011; nr.9, datë 29.03.2011; nr.10, datë 29.3.2011, të Gjykatës Kushtetuese*).

Gjykata rithekson megjithatë se e drejta për t'iu drejtuar një gjykate nuk është absolute. Kjo e drejtë mund të jetë objekt kufizimesh (veçanërisht lidhur me kushtet e pranimin të një apelimi), por këto kufizime nuk duhet të jenë të tilla sa të dëmtojnë vetë thelbin e të drejtës. Gjykata është shprehur, gjithashtu, se përdorimi i mjetit procedural të përshtatshëm ankimes, në formë e në përmbajtje, siç sanksionohet në KPP, përbën një kërkesë që lidhet me thelbin e të drejtës së mbrojtjes dhe të pjesëmarrjes aktive në gjykim. Mostrajtimi/mosgjykimi në themel i shkaqeve të rekursit, cenon të drejtën e aksesit të tij në Gjykatën e Lartë (*shih vendimin e Gjykatës Kushtetuese nr.21, datë 24.7. 2006*). Në këtë aspekt, Gjykata çmon se edhe parashikimi ligjor i nenit 435/2 të Kodit të Procedurës Penale nuk mund të interpretohet në një mënyrë të tillë, që cenon thelbin e të drejtës së një individi për t'iu drejtuar Gjykatës së Lartë. Në lidhje me interpretimin e ligjit, Gjykata rithekson se pretendimet për zbatim dhe interpretim të gabuar të ligjit, mund të merren në shqyrtim prej saj vetëm nëse përmes këtij procesi cenohen të drejtat kushtetuese themelore për një proces të rregull ligjor (*shih vendimet nr.35, datë 20.12.2005 dhe nr.4, datë 28.2.2006, të Gjykatës Kushtetuese*). Për këtë arsye, Gjykata, për të garantuar të drejtën e një individi për t'iu drejtuar Gjykatës së Lartë, zbatimin e nenit 435/2 të KPP-së e ka parë në raport me rregullimet e përgjithshme që dispijlojnë paraqitjen e ankimit (nenet 407- 421 të Kodit të Procedurës Penale, si dhe ato të veçanta për paraqitjen e rekursit (nenet 431-435 të Kodit të Procedurës Penale). Kështu, Gjykata, në

vendimin nr.26, datë 13.6.2011, si dhe në vendime të tjera të saj është shprehur se neni 435/2 i KPP-së, i cili parashikon, *inter alia*, se akti i rekursit dhe memoriet duhet të nënshkruhen nga mbrojtësit, me pasojë mospranimi, nuk mund të interpretohet nga Gjykata e Lartë në një mënyrë të tillë që cenon thelbin e të drejtës së një individi për t'iu drejtuar asaj gjykate. Qëllimi i këtij neni është të garantojë mbrojtjen me avokat të të pandehurit, në rastin kur ai ushtron rekurs. Standardi i mbrojtjes me avokat në Gjykatën e Lartë, i cili njihet edhe si *procesi i avokatit*, nuk garantohet plotësisht nëse respektohet vetëm gjatë shqyrtimit gjyqësor. Rekursi është akti procedural, në të cilin parashtrihen shkaqet e kundërshtimit të një vendimi sipas kërkesave të nenit 432 të KPP-së, dhe, në këtë kuptim, ai është akti me të cilin garantohet e drejta për akses në Gjykatën e Lartë.

Në situatën në të cilën kërkuesi ka ushtruar rekursin, në përmbushje të detyrimeve të tij formale që përcaktohen kryesisht në nenet 410, 412, 420, 435/1 të KPP-së dhe rekursi nuk është nënshkruar nga mbrojtësi i zgjedhur prej tij, ai nuk mund të privohet nga e drejta që rekursi i tij të vlerësohet sipas përcaktimeve të nenit 432 të KPP-së. Në këtë vështrim, Gjykata vlerëson se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, para se të vendosë mospranimin e rekursit për shkak të mosnënshkrimit të tij nga mbrojtësi, duhet të verifikojë nëse sekretaria gjyqësore ka zbatuar detyrimin ligjor për vënien në dijeni të të pandehurit, për të plotësuar rekursin me nënshkrimin nga mbrojtësi, sipas kuptimit që vetë Kolegjet e Bashkuara të Gjykatës së Lartë, në vendimin unifikues nr.5, datë 15.9.2009, i kanë dhënë nenit 415/2 të KPP-së. Këto kërkesa ligjore kanë rëndësi kushtetuese, sepse garantojnë realisht të drejtën e individit për t'iu drejtuar Gjykatës së Lartë (*shih vendimin nr.38, datë 30.12.2010, të Gjykatës Kushtetuese*).

Gjykata vëren se në rastin në shqyrtim, kërkuesi Klodian Zeka ka depozituar brenda afatit ligjor, pranë sekretarisë së gjykatës që ka dhënë vendimin, një rekurs i cili nuk ka qenë i nënshkruar nga mbrojtësi i tij. Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, në Dhomën e Këshillimit, ka vendosur mospranimin e rekursit për shkak se rekursi i paraqitur nga kërkuesi nuk ka qenë i nënshkruar nga mbrojtësi, sipas kërkesave të nenit 435/2 të KPP-së. Nga materialet e paraqitura para Gjykatës Kushtetuese dhe debati gjatë seancës gjyqësore, nuk rezulton që sekretaria gjyqësore të ketë përmbushur detyrimin për vënien në dijeni të kërkuesit për mosplotësimin e kërkesës formale të nënshkrimit të rekursit nga mbrojtësi, në mënyrë që ai të mund të bënte plotësimet e nevojshme.

Për sa më sipër, Gjykata arrin në përfundimin se Kolegji Penal i Gjykatës së Lartë, duke vendosur mospranimin e shqyrtimit të rekursit të paraqitur nga kërkuesi me arsyetimin se nuk ka qenë i nënshkruar nga mbrojtësi, i ka cenuar atij të drejtën e aksesit në Gjykatën e Lartë.

2. Lidhur me pretendimet e cenimit të parimit të mosgjykimit sërish dhe mosdënimit më shumë se një herë për të njëjtën veprë penale dhe të mosrëndimit të pozitës

Kërkuesi ka pretenduar se Gjykata e Apelit, në dhënien e vendimit objekt kundërshtimi kushtetues, ka shkelur parimin e mosgjykimit sërish dhe mosdënimit më shumë se një herë për të njëjtën veprë penale dhe të mosrëndimit të akuzës.

Gjykata Kushtetuese, gjatë votimit të çështjes mbi këto pretendime, për arsye se votat u ndanë në mënyrë të barabartë, nuk arriti shumicën e të gjithë anëtarëve të saj të kërkuar nga neni 133/2 i Kushtetutës dhe neni 72/1 i ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë". Në këto kushte, Gjykata Kushtetuese, në bazë të nenit 74 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", konkludon se kërkesa për shfuqizimin e vendimit nr.950, datë 30.10.2009, të Gjykatës së Apelit Tiranë duhet të refuzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131/f dhe 134/1/g të Kushtetutës, si dhe neneve 72 e vijues të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", njëzëri,

VENDOSI:

- Shfuqizimin e vendimit nr.974, datë 10.11.2010, të Kolegjit Penal të Gjykatës së Lartë dhe

dërgimin e çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Lartë.

- Refuzimin e kërkesës për shfuqizimin e vendimit nr.950, datë 30.10.2009, të Gjykatës së Apelit Tiranë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Vitore Tusha, Xhezair Zaganjori, Vladimir Kristo, Admir Thanza, Sokol Berberi, Sokol Sadushi, Petrit Plloçi, Altina Xhoxhaj.